

अकोला या जिल्ह्याकरिता नवीन
कामगार भवन बांधकामास प्रशासकीय
तथा वित्तीय मान्यता प्रदान
करणेबाबत.

महाराष्ट्र शासन
उद्योग, ऊर्जा, कामगार व खनिकर्म विभाग
शासन निर्णय क्रमांक: संकीर्ण-०३२५/प्र.क्र.८९/काम-८
मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक, मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२.
दिनांक: १६ जुलै, २०२५.

संदर्भ:-

- १) उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभाग, शासन निर्णय क्र. संकीर्ण-२०२२/प्र.क्र.१९५/काम-८, दि.०७.१२.२०२३.
- २) कामगार आयुक्त, मुंबई यांचे पत्र क्र.काआ/आस्था/२०२५/अकोला का.भ/कार्या-३/४२२, दि.२८.०३.२०२५.
- ३) जिल्हाधिकारी अकोला यांचे आगाऊ ताबा आदेश क्र.प्र.क्र.२३६०, दि.२७.०३.२०२५.
- ४) कार्यकारी अभियंता, सा.बां.विभाग, अकोला यांचे पत्र क्र.जावक क्र.२८२९/तां./२०२५, दि.२८.०३.२०२५.
- ५) उद्योग, ऊर्जा, कामगार व खनिकर्म विभाग, शासन निर्णय क्र.संकीर्ण-०३२५/प्र.क्र.८९/काम-८, दि.२८.०३.२०२५.
- ६) सार्वजनिक बांधकाम विभागाचे पत्र क्र.बीडीजी-२०२५/प्र.क्र.३२/इमा-१, दि.२६.०६.२०२५

प्रस्तावना:-

राज्यातील संघटित व असंघटित क्षेत्रामध्ये काम करणाऱ्या कामगारांच्या सोईसाठी व कामगार विभागांतर्गतची सर्व कार्यालये एका छताखाली आणण्याच्या उद्देशाने प्रत्येक जिल्हा मुख्यालयाच्या ठिकाणी कामगार भवन उभारण्याचा शासनाचा मानस आहे. त्यास अनुसरून संदर्भ क्र. १ येथील दि.०७.१२.२०२३ रोजीच्या शासन निर्णयान्वये राज्यातील प्रत्येक जिल्हा मुख्यालयाच्या ठिकाणी कामगार भवन उभारण्यास व त्याच्या बांधकामास तत्त्वतः मान्यता देण्यात आली आहे. तसेच, प्रत्येक जिल्ह्यामध्ये कामगार विभागाची कार्यरत असलेली कार्यालये व त्या कार्यालयांतील आकृतीबंधानुसार शासकीय मानकाप्रमाणे आवश्यक असलेली जागा यांचा विचार करून कामगार भवनाचे ४ प्रकारांमध्ये वर्गीकरण करण्यात आले असून, त्याप्रमाणे सार्वजनिक बांधकाम विभागाकडून तयार करून घेण्यात आलेल्या अ, ब, क व ड या चार प्रकारच्या योजना/संकल्प आराखडे (Type Plan) यांना दि.२८.१२.२०२३ रोजीच्या पत्रान्वये मान्यता देण्यात आली आहे. सदर शासन निर्णयान्वये राज्यातील कामगार भवनांच्या उभारणीसाठी कामगार आयुक्त, मुंबई यांना नियंत्रण अधिकारी म्हणून घोषित करण्यात आले असून, कामगार भवन उभारण्याकामी अनुसरावयाची कार्यपद्धती देखील विशद करण्यात आली आहे.

२. कामगार भवनाच्या सदर वर्गीकरणामध्ये अकोला जिल्ह्याचा समावेश “क” प्रकारामध्ये करण्यात आला असून, अकोला येथे कामगार भवन उभारण्याचे प्रस्तावित आहे. अकोला येथील प्रस्तावित कामगार भवनामध्ये (प्रशासकीय इमारत) कामगार प्रभागांतर्गत असलेले सहायक कामगार आयुक्त अकोला यांचे कार्यालय, इमारत व इतर बांधकाम कामगार कल्याणकारी मंडळ यांचे कार्यालय, घरेलू कामगार कल्याण मंडळ यांचे कार्यालय, अकोला-वाशिम-बुलढाणा जिल्हा माथाडी व असंरक्षित कामगार मंडळ यांचे कार्यालय व औद्योगिक सुरक्षा व आरोग्य संचालनालय, अकोला यांचे कार्यालय इ. स्थलांतरित करण्यात येणार आहे.

३. अकोला येथे कामगार भवन उभारणीसाठी जिल्हाधिकारी, अकोला यांच्याकडे जागेची मागणी केली असता, जिल्हाधिकारी अकोला यांनी संदर्भ क्र. ३ येथील दि.२७.०३.२०२५ रोजीच्या आदेशान्वये मौजे अकोला येथील नगर भूमापन क्र. १, शिट नं. ४०, प्लॉट नं. १ एकूण क्षेत्रफळ ३४१०५.०० चौ.मी. पैकी क्षेत्रफळ ०.८१ हे. आर. (८१०० चौ.मी.) विनावापर (Unutilized) असलेला भूखंड महाराष्ट्र जमीन महसूल संहिता, १९६६ च्या अंतर्गत (सरकारी जमिनीची विल्हेवाट लावणे) नियम, १९७१ चे नियम ५ व ६, शासन राजपत्र असाधारण भाग चार-ब, असाधारण क्र.३ क्र. जमीन-२०१५/प्र.क्र.५५/ज-१, दि.३१.०१२.२०१५ अन्वये केलेल्या सुधारणा नियम ६ पोट नियम ३ (ब) नुसार अटी व शर्तीवर आगाऊ ताबा देण्यात येत असल्याचे कळविले होते. त्यास अनुसरून जिल्हाधिकारी, अकोला यांनी मौजे अकोला येथील नगर भूमापन क्र. १, शिट नं. ४०, प्लॉट नं. १ एकूण क्षेत्रफळ ३४१०५.०० चौ.मी. पैकी क्षेत्रफळ ०.८१ हे. आर. (८१०० चौ.मी.) भूखंडावर अकोला जिल्ह्याकरिता कामगार भवन उभारण्यास संदर्भ क्र. ५ येथील दि.२८.०३.२०२५ रोजीच्या शासन निर्णयान्वये तत्त्वतः मान्यता देण्यात आली आहे.

४. कार्यकारी अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम विभाग, अकोला यांनी त्यांच्या संदर्भ क्र. ४ येथील दि.२८.०३.२०२५ रोजीच्या पत्रान्वये अकोला येथे कामगार भवन (नवीन प्रशासकीय इमारत) बांधण्यासाठी रु.२१,१८,५०,८९१/- (रु.एकवीस कोटी अठरा लाख पन्नास हजार आठशे एक्यान्नव फक्त) एवढ्या अंदाजपत्रकास मान्यता देण्याचा प्रस्ताव सादर केला होता. सदर अंदाजपत्रकास मान्यता देण्याची सार्वजनिक बांधकाम विभागास विनंती केली असता, सार्वजनिक बांधकाम विभागाच्या मान्यतेने दि.२९.०५.२०२५ रोजी घेण्यात आलेल्या बैठकीत उच्च स्तरीय सचिव समितीकडून रु.१६,६१,००,९२०/- (रु.सोळा कोटी एकसष्ट लाख नऊशे वीस फक्त) इतक्या खर्चास मान्यता देण्यात आली आहे. सदर बाब विचारात घेता, अकोला येथे कामगार भवन (प्रशासकीय इमारत) बांधकामाच्या खर्चास प्रशासकीय मान्यता देण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती. त्यानुसार शासन खालीलप्रमाणे निर्णय घेत आहे.

शासन निर्णय:-

अकोला येथील कामगार भवन (नवीन प्रशासकीय इमारत) हे मौजे अकोला येथील नगर भूमापन क्र. १, शिट नं. ४०, प्लॉट नं. १ एकूण क्षेत्रफळ ३४१०५.०० चौ.मी. पैकी क्षेत्रफळ ०.८१ हे. आर. (८१०० चौ.मी.) इतक्या क्षेत्रफळाच्या शासकीय जागेत प्रशासकीय इमारत बांधकामासह (तळ मजला ५२३.३२ चौ.मी., पहिला मजला ७९५.६६ चौ.मी., दुसरा मजला ७९५.६६ चौ.मी., तिसरा मजला ७९५.६६ चौ.मी.) विद्युतीकरण, आग प्रतिबंधक, पाणी पुरवठा व मलनिःसारण, संरक्षक भित व गेट, अंतर्गत रस्ते, भू-विकास, पार्किंग, फर्निचर इ. साठी रु.१६,६१,००,९२०/- (रु.सोळा कोटी एकसष्ट लाख नऊशे वीस फक्त) इतक्या रकमेच्या अंदाजपत्रकास खालील अटीच्या अधीन राहून प्रशासकीय मान्यता प्रदान करण्यात येत आहे.

१. काम सुरु करण्यापूर्वी नमुना नकाशा, मांडणी नकाशा तसेच विस्तृत नकाशास वास्तुविशारदांकडून मंजूरी घेऊनच सुरु करावे.
२. ढोबळ स्वरूपात धरण्यात आलेल्या तरतूदीबाबत काम करतेवेळी विस्तृत अंदाजपत्रक करूनच काम हाती घ्यावे.
३. प्रत्यक्ष काम करतेवेळी पर्यावरण विभाग, शासन निर्णय क्र.इएनव्ही-२०१३/प्र.क्र.१७७/तां.क.१, दि.१०.०१.२०१४ मध्ये उल्लेख करण्यात आलेल्या मार्गदर्शक तत्वानुसार कार्यवाही करण्यात यावी.
४. सार्वजनिक बांधकाम विभागाच्या शासन निर्णय क्र.बीडीजी-२०१७/प्र.क्र.६०/इमा-२, दि.०७.०७.२०१७ अन्वये कार्यवाही करण्यात यावी.

५. नियोजित जागा उपभोक्ता विभागाच्या ताब्यात असल्याचे प्रमाणपत्र प्राप्त करून सदर कामाच्या निविदा सूचना प्रसिद्ध करण्यात याव्यात.
 ६. प्रस्तावातील खरेदीशी संबंधित बाबींकरिता ई-निविदा प्रणालीचा अवलंब करून उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभागाकडील दि.२४.०८.२०१७ च्या शासन निर्णयान्वये निर्गमित केलेल्या सूचना विचारात घ्याव्यात.
 ७. स्थापत्य कामाच्या कालावधीतच विद्युतीकरणाबाबत तसेच इतर अनुषंगिक कामांचे योग्य नियोजन करून सदर कामे पूर्ण करावीत.
 ८. इमारतीमध्ये दिव्यांगाकरिता उपलब्ध करून द्यावयाच्या विविध सोयीबाबत शासनाने वेळोवेळी दिलेल्या सूचनांच्या अनुषंगाने कार्यवाही करण्यात यावी.
 ९. विषयांकित कामाकरिता सुधारित प्रशासकीय मान्यतेची आवश्यकता लागणार नाही. यादृष्टीने विशेष दक्षता घेऊन काम करण्यात यावे.
२. अकोला येथील कामगार भवन (नवीन प्रशासकीय इमारत) इमारत बांधकामाच्या अंदाजपत्रकाचा सविस्तर गोषवारा खालीलप्रमाणे आहे:-

Name of the Department: Industries, Energy Labour and Mining Department					
Name of Work: Construction of Labour Office Building (Kamgar Bhavan Building Type C) at Akola.					
RECAPITULATION SHEET					
		Unit Rate Norms Rs/(Sqmt./M)/LS		Cost in Rs.	
Sr. No.	Particulars of Scope	Units	Rates	Component Wise	Total
(A)	ESSENTIAL ITEMS (Components)				
1	Building proper (Built Up Area-sq.m)				
	Ground Floor	523.32 Sq. M	28,000	1,46,52,960	
	1 st Floor	795.66 Sq. M	28,000	2,22,78,480	
	2 nd Floor	795.66 Sq. M	28,000	2,22,78,480	
	3 rd Floor	795.66 Sq. M	28,000	2,22,78,480	
	Total B.U.A.=	2910.30 Sq. M		Sub Total (A1)	8,14,88,400
2	Electrification	Internal	5% of (A1)	40,74,420	
		External	6% of (A1)	48,89,304	
	Fire Fighting Arrangements etc.		@400/Sq. mt.	11,64,120	
	Pump house, bore well		L.S.	10,00,000	
	Air Conditioning		L.S.	40,00,000	
	AV Rooms, Area Lighting , Generator etc		L.S.	15,00,000	
	CCTV		L.S.	10,00,000	
	Lifts	6	15,00,000	90,00,000	
				Sub Total (2)	2,66,27,844
3	Water Supply & Sanitary Works		5% of (A1)	Sub Total (3)	40,74,420
4	Furniture	2037.21 Sq. M	5,000	Sub Total (4)	1,01,86,050
				Sub Total (A)	12,23,76,714
(B)	MISCELLANEOUS ITEMS				
	Compound Wall & Gate	200.00 Rmt	8000	16,00,000	
	Water Main Storage	50000.00 Litres	23	11,50,000	
	Internal Roads, Land Development, Parking, Land Scaping, Soil Investigation, CC/CD Drains etc.		4.5% of (A1)	36,66,978	

	Plantation (20% of 582.06 Rmt B.U.A.×Rs 1650/-)	1,650	9,60,399	
			Sub Total (B)	73,77,377
			Project Cost (P) = (A) + (B)	12,97,54,091
(C)	PROVISIONS			
	(i) Contingencies 4 % on (sub total A1)		32,59,536	
	(ii) GST 18 % on (P)		2,33,55,736	
	(iii) Price Escalation 5% on (P)		64,87,705	
	(iv) PMC Charges 1.5% on (P) (Incl. GST)		19,46,311	
	(v) Labour insurance 1% on (P)		12,97,541	
			Sub Total (C)	3,63,46,829
	TOTAL COST OF PROJECT (TPC) (A+B+C)			16,61,00,920
	Say in Lakhs			1661.01
1	Bldg. Civil (A1)	=	Rs.	28,000/Sqm.
2	Bldg Civil, Elect, Water Supply, Furniture (A)	=	Rs.	42,050/Sqm.
3	Total (A+B)	=	Rs.	44,584/Sqm.

३. अकोला येथे कामगार भवन (नवीन प्रशासकीय इमारत) बांधण्यासाठी येणारा खर्च मागणी क्र.के-४, २२३० कामगार व सेवायोजन (००) (०६) कामगार आयुक्तालयाचे बळकटीकरण करणे व कामगार कायदांची प्रभावी अंमलबजावणी करणे (२२३० ५८९९) या योजनांतर्गत योजनेखाली ६०-इतर भांडवली खर्च या लेखाशिर्षाखाली खर्ची टाकावा. उपरोक्त बांधकामासाठी टप्प्याटप्प्याने निधी उपलब्ध करून दिला जाणार असून, तो उपलब्धतेनुसार अर्थसंकल्प वितरण प्रणाली (बीडीएस) द्वारे वितरीत करण्यात येईल. त्याबाबतचे आदेश स्वतंत्रपणे निर्गमित करण्यात येतील.

४. सदर शासन निर्णय, वित्त विभागाच्या क्र.विअप्र-२०१३/प्र.क्र.३०/२०१३/विनियम (भाग-२), दि.२०.०९.२०१९ रोजीच्या शासन निर्णयातील वित्तीय अधिकार नियमपुस्तिका, १९७८, भाग-पहिला, उपविभाग- पाच अंतर्गत महाराष्ट्र सार्वजनिक बांधकाम नियमपुस्तिकेतील परिच्छेद क्रमांक १३४ (१) अनुसार, सार्वजनिक बांधकाम विभाग अनौपचारिक संदर्भ क्र.१०३/२०२५/इमा-२, दि.०७.०५.२०२५ आणि उच्चस्तरीय सचिव समितीच्या दि.२९.०५.२०२५ रोजीच्या बैठकीमध्ये दिलेल्या मान्यतेस अनुसरून निर्गमित करण्यात येत आहे.

५. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०२५०७१६१५१७३३१११० असा आहे. हा आदेश डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(स्वज्जिल कापडणीस)
उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

- महालेखापाल, (लेखा व अनुज्ञेयता)/ (लेखा व परीक्षा), महाराष्ट्र-१/२, मुंबई/नागपूर.
- मा. मंत्री (कामगार) यांचे खाजगी सचिव.
- मा. राज्यमंत्री (कामगार) यांचे खाजगी सचिव.

४. प्रधान सचिव (कामगार) यांचे स्वीय सहायक, उ.ऊ.का. व खनिकर्म विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
५. सचिव (बांधकामे), सार्वजनिक बांधकाम विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
६. कामगार आयुक्त, कामगार भवन, वांद्रे-कुर्ला संकुल, वांद्रे (पू.), मुंबई.
७. जिल्हाधिकारी, अकोला.
८. कामगार उप आयुक्त, अमरावती विभाग, अमरावती.
९. उप सचिव (इमारती-१), सार्वजनिक बांधकाम विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
१०. मुख्य अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम प्रादेशिक विभाग, अमरावती.
११. जिल्हा कोषागार कार्यालय, अकोला.
१२. सहायक कामगार आयुक्त, अकोला.
१३. निवडनस्ती, कामगार-८